

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Koninklijke Beiaardschool "Jef Denyn" te MECHELEN

Hoofdstructuur	deeltijds kunstonderwijs
Instellingsnummer	49858
Instelling	Koninklijke Beiaardschool "Jef Denyn"
Directeur	Koen COSAERT
Adres	Bruul 52_5 - 2800 MECHELEN
Telefoon	015-20.47.92
Fax	015-20.31.76
E-mail	beiaardschool@mechelen.be
Website	http://beiaardschool.mechelen.be
Bestuur van de instelling	Gemeentebestuur van Mechelen
Adres	Grote Markt 21 - 2800 MECHELEN
Dagen van het doorlichtingsbezoek	2-02-2015, 3-02-2015, 4-02-2015, 5-02-2015.
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	05-02-2015
Datum bespreking verslag met de instelling	11-03-2015
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Dirk ROMBAUT
Teamleden	Luc PONET

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Opties/instrumenten in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE ACADEMIE DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de academie de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de academie aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Muziek: instrument beiaard.....	8
3.1.1.2 Muziek: campanologie	12
3.1.1.3 Muziek: praktische harmonie en improvisatie.....	13
3.1.1.4 Muziek: samenzang en handbellenkoor	14
3.1.2 Voldoet de academie aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?.....	16
4 BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?	17
4.1 Onderwijsorganisatie	17
4.2 Onderwijsaanbod	19
4.3 Evaluatiepraktijk.....	20
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE	22
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE	24
6.1 Wat doet de academie goed?	24
6.2 Wat kan de academie verbeteren?	24
6.3 Wat moet de academie verbeteren?	25
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	26

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de academie

1. de onderwijsreglementering respecteert,
2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken

(zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de academie,
3. het algemeen beleid van de academie.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele academie aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de academie een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal opties/instrumenten.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de academie na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de academie voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de academie voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de academie om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de academie de doelen en gaat de academie dit na?
 - ontwikkeling: heeft de academie aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de academie aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de academie. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de academie of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de academie of van structuuronderdelen als de academie binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de academie of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de academie de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de academie de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de academie het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de academie of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De academie mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De Koninklijke Beiaardschool "Jef Denyn" Mechelen neemt binnen het onderwijslandschap van de Vlaamse Gemeenschap een unieke plaats in. Het is een nationale en internationale instelling voor de beiaardopleiding die in de wereld haar gelijke niet kent. De naam en faam die zij onder haar achtereenvolgende, artistiek hoogstaande directies verwierf, heeft er toe geleid dat al decennia lang studenten uit alle hoeken van de wereld zich inschrijven met de bedoeling de finesses van de zogenaamde "Mechelse stijl" onder de knie te krijgen. Dit resulteert voor een aantal onder hen in een getuigschrift van amateur beiaardier. Bijzondere getalenteerden slagen in het behalen van het eindgetuigschrift laureaat beiaardier, een hoog professionele onderscheiding. De beiaardschool wordt legistisch beschermd door een specifiek besluit van de Vlaamse Regering dat haar organisatie en subsidiëring regelt. Naast de grote bekommernis om het pedagogische luik kan de school als een "instituut voor de ontwikkeling en bevordering van de beiaardcultuur" omschreven worden. Het aantal leerlingen/studenten is beperkt. De instroom is opvallend divers: van beginnende jonge leerlingen, over studenten met voorgeschiedenis in academies of conservatoria afkomstig van overal ten lande, tot afgestudeerde beiaardiers uit de ganse wereld die op zoek zijn naar verdere specialisatie. Sommigen verblijven voor hun studies permanent in de stad en dit gedurende een bepaalde periode, anderen maken afspraken om via intensieve programma's gecompriëerde opleidingsonderdelen in sessies te volgen. Het besluit (cfr. supra) houdt met deze nood aan flexibiliteit rekening. Wat betreft de **erkenningvoorwaarden** werden vier vakgebieden in de focus geplaatst. In het vak instrument beiaard bereikt de school met haar leerlingen probleemloos de leerdoelstellingen zoals in het officieel erkende leerplan omschreven. Dit geldt ook voor de andere vakken die in de focus stonden waaronder campanologie. Dit vak speelt vooral in op de historische en muziekculturele vorming door achtergronden aan te brengen over het ontstaan van het klokkenspel, het gieten, het luiden... vanaf het verre verleden tot nu. In het vak praktische harmonie (beiaard) worden vooral artistiek-technische vaardigheden aangeleerd door het maken van eigen begeleidingen via een ontwikkeld harmonisch inzicht. Ook de vrijheid van de improvisatie is gekoppeld aan de typische klank- en speelmogelijkheden van het medium beiaard. Het vak samenzang legt dan weer de basis voor de vorming van het innerlijk gehoor (inwendig zingen) via een uitgebreid liedrepertoire dat moet bijdragen tot de muzikalisering bij de uitvoering. Samen met het eraan verbonden gedeelte "handbellenkoor" realiseert dit vak bij de leerlingen het vermogen tot "samen musiceren" met inbegrip van een zo belangrijke luistercultuur. Voor al deze vakken, met uitzondering van het vak beiaard, geldt dat de leerplannen nog niet officieel erkend zijn. Deze lacune is een gevolg van de pas recente inpassing van de beiaardschool binnen de officiële onderwijsreglementering. Nu deze implementatieperiode op zijn einde loopt zal het indienen van deze leerplannen ter goedkeuring een prioritaire stap zijn. De instelling krijgt een beperkt gunstig advies voor de **erkenningvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne**. Ze moet de systematische zorg voor de bewoonbaarheid, de veiligheid en de hygiëne van de leeromgeving verbeteren, specifiek in de vestigingsplaats Leuven. In het kader van het **onderzoek naar de kwaliteit** en de kwaliteitsbewaking nam de inspectie het aspect van de onderwijsorganisatie onder de loep. Deze wordt sterk bepaald door wat de regelgeving afbakt via een eigen "Besluit v/d VI. Regering houdende de organisatie en de financiering van de KBS Jef Denyn in Mechelen" van 10 juni 2005. Dit besluit is op maat gesneden van de school zodat zij de zeer uiteenlopende achtergronden van leerlingen binnen een consistente lessenstructuur kan opvangen. Voor buitenlandse studenten is het mogelijk een intensief lessenspakket te volgen via gecompriëerde pakketten. Voor andere leerlingen bestaat de mogelijkheid een regulier parcours te volgen. Echter, het besluit barricadeert de instroom mogelijkheden van jonge, nieuwe leerlingen want het totaal aantal lestijden werd door het eerder vermelde besluit definitief geplafonneerd op 100 uren. Ook het directeursambt met een beperking tot vijf uur op weekbasis beantwoordt niet aan de realiteit om op kwaliteitsvolle wijze een school de minimale zorg te verstrekken. De inrichtende macht springt bij met uren administratieve ondersteuning. Directie en personeel steken een tandje bij door lessen pro deo te geven. Niettemin blijft dit een erg kwetsbare situatie die, na tien jaar invoering van het besluit, aan reflectie toe is. Op het vlak van inhoudelijke vernieuwing moet de school zich momenteel houden aan het kader in het besluit dat een afgebakend aantal in te richten vakken voorziet. Echter, nieuwe inhouden als gevolg van pedagogische ontwikkelingen zouden het aanbod kunnen verrijken.

Zo wordt momenteel het vak improvisatie op het niveau van de hogere graad ingericht maar dit is niet opgenomen binnen het officieel erkende vakkenpakket. Het valt op dat het aanbod van de verschillende vakken inhoudelijk sterk verweven is met de praktijk van het instrumentale spel wat een gunstig effect sorteert op het vlak van horizontale samenhang. Op het vlak van evalueren van leerlingen handhaaft de beiaardschool een hoge standaard. De resultaten op de eindproeven zijn van een behoorlijk tot uitzonderlijk goed niveau. De visie op evaluatie zou kunnen uitgediept worden door ook de procesevaluatie meer in het geheel van de waardering mee op te nemen en aldus de criteria uit te breiden naar de vormingsaspiraties zoals het artistiek pedagogisch project deze formuleert. Wat betreft het **algemeen beleid** blijkt het leiderschap voldoende efficiëntie te vertonen via een overlegcultuur die berust op een groot respect voor de verschillende persoonlijkheden binnen het korps. Het beperkte team staat qua visie open voor vernieuwing en verdere ontwikkeling, en dit met een permanente zin voor het behoud van de verworven diepgang en kwaliteit van het beiaardspel. Het beslissingsniveau in de beiaardschool bevindt zich op directieniveau waar voortdurend teruggekoppeld wordt in functie van de noden van leerling en leerkracht. Een algemeen kwaliteitszorgmodel is nog niet in een matrix ingebed maar dit betekent niet meteen een rem op de realisaties wat betreft de aanwezig ondersteunende processen. Binnen de marges van de budgettaire mogelijkheden slaagt de beiaardschool erin om de algemene tendensen die zich binnen het onderwijsgebeuren afspelen mee te nemen en te integreren binnen haar eigen dynamiek. De Koninklijke Beiaardschool Mechelen krijgt een gunstig advies omwille van het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen voor de vakken campanologie, beiaard, praktische harmonie en improvisatie, en samenzang en handbellenkoor.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande opties/instrumenten en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Opties/instrumenten in de doorlichtingsfocus

Muziek

- samenzang en handbellenkoor
- campanologie
- praktische harmonie en improvisatie
- instrument beiaard

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Curriculum

- Onderwijsaanbod
- Onderwijsorganisatie

Onderwijs - Evaluatie

- Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE ACADEMIE DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de academie de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de academie aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde opties/instrumenten het volgende op.

3.1.1.1 Muziek: instrument beiaard

Voldoet

De leerplandoelstellingen van het vak beiaard worden bij de leerlingen van de lagere, middelbare en hogere graad ten volle gerealiseerd. De programma's worden op een verantwoorde wijze aangepast aan het mogelijk te bereiken niveau. Bij de opleiding en vorming staan technische en artistieke afwerking en verfijning voorop. Virtuositeit en muzikaliteit worden op een uitgebalanceerde manier tot ontwikkeling gebracht.

Outputgegevens

Leerprestaties
Outcomes
Vervolgonderwijs
Tevredenheid

De Koninklijke Beiaardschool "Jef Denyn" Mechelen is een unieke kunstenschool die functioneert volgens een eigen besluit van de Vlaamse Regering. Deze regelgeving beperkt het aantal toegelaten leerlingen waardoor evoluties en fluctuaties van leerlingenaantallen veel minder relevant worden. De school kan terugvallen op een pakket van 100 uren-leraar indien het leerlingenaantal 45 of meer bedraagt. Dit aantal neemt niet toe, ook niet dit schooljaar bv. waar er 64 leerlingen ingeschreven werden. In de regelgeving is een rationalisatiepatroon ingebouwd zodat de school met 24 tot 35 inschrijvingen het moet doen met een urenpakket van 60 uur. Wanneer de school minder dan 25 leerlingen telt, dreigt de afbouw.

Dit schooljaar staan er 18 leerlingen in de lagere, 21 in de middelbare en 25 in de hogere graad ingeschreven.

Alle leerlingen volgen uiteraard het vak beiaard. De instroom van leerlingen is uitermate divers: sommige leerlingen blijken als afgestudeerde master uit binnen- en buitenland in te stromen en dit in de verschillende graden. De output van deze school met haar internationale uitstraling is dan ook buiten proportie. De school kan een lange lijst voorleggen van bekende en vermaarde beiaardiers die langs het instituut passeerden.

Daarnaast werd de laatste jaren ook zorg besteed aan de instroom op het lagere niveau met inbegrip van kinderen en jongeren. Zij vormen een basis die een onderstroom verzekeren met de bedoeling dit waardevolle, historische erfgoed ook aan nieuwe generaties door te geven. Zij vormen de "jeugdbeiaardklas" die een specifieke werking en website heeft. Het behalen van een getuigschrift middelbare graad komt overeen met een opleiding tot amateur-beiaardier, dat van een getuigschrift hogere graad met een opleiding tot professioneel beiaardier. In dit laatste geval kent de school de student de titel toe van "laureaat". Evenveel zorg wenst de school echter ook te besteden aan de leerlingen die het met een eindattest lagere graad gebracht hebben tot een geschoold luisteraar.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	Het leerplan beiaard is sinds 2012 een officieel, door de minister, erkend graadsleerplan. Het omvat per graad basis- en uitbreidingsdoelstellingen, leerinhouden en methodologische wenken. Volgende thema's komen opbouwend aan bod: houding, notatie, kennis van het instrument en zijn onderdelen, afstellen van het instrument, techniek, maatsoort/ritmiek/tempo/toonaard en repertoire. In de middelbare graad komt daar gehoortraining en stagebespeling bij, en voor de hogere graad neemt het belang van de muzikaliteit en de virtuositeit toe. Vanuit het artistiek pedagogisch project wordt voor alle cursussen de leerling als uitgangspunt gesteld van het pedagogisch-didactische handelen. Het lezen van de partituur in sol- en fasleutel staat mee opgenomen in het leerplan beiaard. In hoeverre hier aansluiting is met concrete onderdelen van een leerplan notenleer (lezen/zingen/dictee/theorie) is niet duidelijk. Leerlingen volgen immers wel enkele omringingsvakken zoals (in de lagere graad): theorie en techniek van de beiaard, samenzang&handbellenkoor en piano-beiaard. Er blijkt een aanwijsbare samenhang tussen het bereiken van de leerplandoelen van de vakken binnen eenzelfde graad. Zo zullen facetten van harmonisch inzicht en analyse ook aan bod komen binnen het vak beiaard. In de les beiaard blijven de technische doelstellingen en de te verwerven vaardigheden van het beiaardspel voorop staan. Leerlingen vinden dat het eigene van de beiaardopleiding in deze school zich situeert in de diepgang en muzikale interpretatie van de partituur. De te ontwikkelen techniek wordt bekeken vanuit de muziek. Uit observaties in zowel lagere, middelbare als hoger graden blijkt dat de leerplandoelstellingen door de leerlingen bereikt worden. De didactiek van de lessen is sterk individueel beïnvloed en zorgt voor voldoende verscheidenheid in aanpak ten overstaan van elke individuele leerling. De zogenaamde "Mechelse stijl", vanwaar de internationale belangstelling, drukt zich vooral uit in de benadering van uitvoeringswijzen rond de tremolo in combinatie met dynamiek. In de lagere graden blijkt de specificiteit van het aanleren van de voorbereiding van de aanslag, cruciaal en parallel te lopen met het steeds aanwezige proces van muzikalisering. Fasering en verfijning van leerprocessen kunnen nog onderwerp uitmaken van een verdere pedagogische verdieping.
Onderwijsorganisatie <i>Groeperingsvorm</i> <i>Onderwijstijd</i>	De beiaardschool werkt volgens een vast studietraject (zie verder onder indicator onderwijsorganisatie). De leerlingen krijgen een halfuur individuele lestijd beiaard in de lagere en middelbare graad en een uur in de hogere graad. Afwijkingen kunnen overeengekomen worden met sommige buitenlandse studenten die de lessen volgen als IP (= Intensief Pakket) student. Zij krijgen een verkort maar meer intensief pakket waar de hoeveelheid lestijden aan het persoonlijke profiel is aangepast. Dit kan gebeuren in verschillende sessies en stemt overeen met wat de regelgeving aan mogelijkheden voorziet. Leerkrachten geven de leerlingen/studenten vaak onbezoldigd extra les om voldoende kwaliteit en niveau te genereren.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	De beiaardschool beschikt over een uitgebreid instrumentarium dat gaat van handbellen over studiebeiaarden (opgesteld in de verschillende klassen), een mobiele concertbeiaard (in ontwikkeling) en historische instrumenten in de stad. In de Sint Romboutstoren hangen twee beiaarden waarvan de bovenste een operationele concertbeiaard, de onderste historisch van groot belang is. Er wordt ook gebruik gemaakt van de schoolbeiaard in het hof van Busleyden en van de kerkbeiaard in de Onze-Lieve-Vrouw-over-de- Dijlekerk. Er zijn vijf mechanische studieklavieren in de school in Mechelen aanwezig. Echter, een aantal heeft dringend een revisie nodig.

In de filialen kan de beiaardschool in Leuven gebruik maken van de universiteitsbeiaard (toren van de KUL bibliotheek op het Ladeuzeplein), in Roeselare van de stadsbeiaard in de St. Michielstoren, in Peer van de beiaard in de St. Trudokerk.

Er is een mechanisch studieklavier in Leuven, in Peer en in Roeselare (SAMWD Adriaan Willaert), en de school beschikt over twee digitale studieklavieren, één in Mechelen en één in Peer.

Verder beschikt de hoofdschool over drie buffetpiano's en één vleugel (Bechstein), handbells en handchimes.

In de beiaardschool bevindt zich een uitgebreide bibliotheek waarin ook verscheidene nalatenschappen zijn opgenomen, uitzonderlijke historische manuscripten, partituren... .

De school heeft haar waardevol archief overgebracht naar het stadsarchief waar het te raadplegen blijft via de directeur. Met de jaren werd ook een museumcollectie rond de beiaard verzameld die zich bevond in het stedelijk museum "Hof van Busleyden". Deze collectie wordt in zijn geheel overgebracht naar de behuizing op het adres Bruul.

Ondersteunend ICT, video- en audiomateriaal is voldoende aanwezig.

Het onderhoud van het instrumentarium valt onder de verantwoordelijkheid van het schoolbestuur maar er zijn afspraken met de vzw Beiaardschool te Mechelen. Dit is de voormalige inrichtende macht tot de school onder het administratief beheer kwam van de stad Mechelen. Deze vzw ondersteunt ook de internationale connecties en activiteiten.

Infrastructuur De beiaardschool is enkele jaren geleden verhuisd van het historisch "Schipke" naar een eveneens historisch pand op de Bruul, waar voorheen het OCMW haar intrek had. Het pand maakt deel uit van de voormalige norbertinessenpriorij Onze-Lieve-Vrouw van Leliëndaal. De beiaardschool maakt daar gebruik van een deel van de bovenverdieping aan de voor- en de zijkant van het gebouw, zopas nog uitgebreid met een deel aan de achterzijde ervan. Er zijn voldoende, ruime lokalen, een directeursbureau en secretariaat, verder een lerarenlokaaltje, en een stockage- en archiefruimte. De klaslokalen zijn genoemd naar beroemde voorgangers Staf Nees, Piet van den Broek, Jos Lerinckx en Jef Van Hoof, deze laatste ooit nog directeur van het Koninklijk Vlaams Muziekconservatorium in Antwerpen. Centraal wordt blijvende hulde gebracht aan de stichter van de school, nl. Jef Denyn.

De infrastructuur in het filiaal Leuven is ongeschikt. Lessen worden gegeven in een bouwvallige locatie. Het is nodig de overeenkomst tussen de beiaardschool en de KUL die de locatie ter beschikking stelt opnieuw te bekijken.

In de lesplaats Peer wordt gewerkt in een aangenaam lokaal op de eerste verdieping van het als streekmuseum ingerichte geboortehuis van Armand Preud'homme, met een prachtig zicht op de beiaardtoren bovendien. Deze leslocatie is volledig in orde. In Roeselare wordt, zoals hoger vermeld, gebruik gemaakt van een lokaal in de Stedelijke Academie.

Wat betreft de toestand in de filialen verwijzen we naar de bestaande overeenkomsten tussen de beiaardschool en het respectievelijke bestuur, én naar het onderzoek rond bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne, verder in dit verslag.

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Valide
Betrouwbaar

In het leerplan wordt aangegeven hoe er tijdens de studies geëvalueerd dient te worden. Men maakt onderscheid tussen tussentijdse evaluaties en eindexamens. Deze worden voor elk leerjaar ingericht. De programma's dienen voor het vak beiaard aan volgende formele normen te voldoen: lagere graad: minimum 2 minuten en minimum 2 werken; middelbare graad: minimum 4 minuten en minimum 2 werken; hogere graad: minimum 8 minuten en minimum 2 werken. Het eindgetuigschrift H3 beiaardier omvat een zwaar programma. Dit is een gevolg van het professioneel karakter van deze finaliteit. Het is als volgt samengesteld: een repertorium van vijf werken waarin vier verschillende stijlen vertegenwoordigd zijn (Barok/Klassiek, Romantiek, Hedendaags, Jazz). Afhankelijk van de duurtijd wordt hieruit gekozen. Veelal komt de lengte van het programma overeen met dat van een beiaardrecital (circa drie kwartier). Naast het repertorium brengen de kandidaten ook nog volgende werken naar voor: een plichtwerk, een eigen vrije compositie of arrangement, een eigen compositie thema met variaties en een Improvisatie op een gegeven thema. De regelgeving zegt niets in het bijzonder over de samenstelling van jury's. Er is een interne afspraak dat voor de eindexamens beiaard beroep gedaan wordt op een deskundige van buiten de instelling. Evaluatiecriteria zouden meer omschreven kunnen afgestemd worden op de leerplannen. Wat betreft de puntenquoteringen sluit de beiaardschool aan bij de werkwijze in de academies. Vorig jaar namen er van de 63 leerlingen 41 (=65%) deel aan de halfjaarlijkse evaluatie en 45 (71%) aan de eindejaarsproef. De resultaten zijn heel uiteenlopend wat overeenstemt met het divers profiel van de ingeschreven leerlingen. De quoteringen kunnen als voldoende betrouwbaar beschouwd worden.

Rapporteringspraktijk

Leerlingen ontvangen een formeel rapport. Belangrijker is weliswaar de mondelinge feedback die zij samengevat en mondeling krijgen, onmiddellijk na een tussentijdse of eindproef. Deze terugkoppeling wijst specifiek op gedetailleerde sterke en verbeterpunten.

Leerbegeleiding
Zorgzaam en uitdagend
Leerlingvolgsysteem

De school heeft bijzondere aandacht voor talentontwikkeling en -ontplooiing. Er wordt ten volle tegemoet gekomen aan leerlingen met specifieke, artistieke onderwijsbehoeften. Er is geen centraal leerlingvolgsysteem. Leerkrachten houden de wekelijkse opdrachten naar eigen inzicht en vermogen bij in een eigen map/agenda. In het kader van de individuele verwerking en studie van het beiaardspel, stelt de school haar studenten het instrumentarium ter beschikking om tijdens de week te oefenen. Dit zowel op oefenbeiaarden als op de torenbeiaarden. In samenwerking met de Vlaamse Beiaardvereniging startte de Koninklijke Beiaardschool Mechelen het "Kangoeroeproject" op. Titularis-beiaardiers nemen tijdens de wekelijkse bespeling een beiaardstudent mee de toren op, zodat deze én de beiaardier én het instrument kan leren kennen. De afspraak hiervoor gebeurt vooraf door de student zelf. De lijst met speelmomenten en contactgegevens worden door de Vlaamse Beiaardvereniging (BVB) en de Koninklijke Beiaardschool (KBS) aan de geïnteresseerden ter beschikking gesteld. De beiaardstudent beluistert tijdens de bespeling de titularis en krijgt zelf ook de kans om een paar werken op het instrument uit te voeren. Dit speelmoment wordt samen met de beiaardleraar grondig voorbereid.

3.1.1.2 Muziek: campanologie

Voldoet

Leerlingen verwerven kennis en inzicht op basis van een gedetailleerd en structureel goed uitgebouwd leerplan. De evaluatie wordt schriftelijk en mondeling opgevolgd en blijkt voldoende valide. De leerplandoelen worden door de meeste leerlingen met verve bereikt.

Outputgegevens

Leerprestaties

Outcomes

Vervolgonderwijs

Tevredenheid

Het vak campanologie wordt ingericht op het niveau van de middelbare en hogere graad en wordt als verplicht onderdeel van het pakket beschouwd. Leerlingen volgen dit gedurende de drie leerjaren van de beide graden. Voor de "Intensief Pakket" studenten ("IP studenten") worden afzonderlijke regelingen getroffen. Dit jaar staan er 43 leerlingen ingeschreven in de cursus. Drie leerlingen blijken dit vak niet te volgen.

Onderwijsaanbod

Volledigheid

Evenwicht

Referentiekader

Planning

Verticale en horizontale

samenhang

Klasmanagement

Actief en constructief leren

Er is een minutieus en gedetailleerd leerplan campanologie dat momenteel klaar ligt voor goedkeuring door de minister. De uitwerking van dit leerplan komt neer op een gestructureerd jaarplan per graad en per leerjaar. Het eerste leerjaar omvat een algemene kennis van de muziekgeschiedenis en een introductie in de klokkentradities en gebruiken. Het tweede jaar omvat de klok als functioneel instrument en de geschiedenis van de klok door de eeuwen heen. In het derde jaar komt dan de techniek van de klok aan bod (gietproces, stemproces, luidmechaniek) en de geschiedenis van de beiaard. In de hogere graad komt de studie van de beiaardgeschiedenis en techniek verdiept en gespecialiseerd aan bod. Er is een directe horizontale samenhang met de andere vakken. Zo zal in deze cursus ook het beiaardrepertorium behandeld worden met een directe verwijzing naar de cursus beiaard. Het valt trouwens op dat ook andere cursussen zoals harmonie, praktische harmonie en piano (ook piano beiaard genoemd) directe verbanden leggen met de eigenheid van het instrument beiaard via concrete en functionele toepassingen.

Onderwijsorganisatie

Groeperingsvorm

Onderwijstijd

De leerstof wordt in cycli per graad gegeven. Leerlingen uit verschillende leerjaren kunnen zo per graad in groep de lessen campanologie volgen, eventueel ingedeeld per taalgroep. Hierbij wordt ook een onderscheid gemaakt tussen regelmatige leerlingen en de IP-studenten. In de middelbare graad wordt aan het vak ½ uur besteed, in de hogere een volledig uur. In bepaalde gevallen zal om organisatorische en/of pedagogische redenen het vak strikt individueel gegeven worden.

Uitrusting

Leermiddelen en ICT

Logistiek

Voor het vak wordt gebruik gemaakt van digitaal materiaal als beamer, projector, opnameapparatuur en laptop. Veel interessant, zeldzaam en bijzonder materiaal blijkt aanwezig op YouTube.

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig en representatief

Valide

Betrouwbaar

Alle regelmatige studenten leggen een schriftelijk examen af.

IP-studenten leggen examens af per onderdeel van de leerstof in afspraak met de leraar. Zij leggen een mondeling examen af. Hun schriftelijke voorbereiding wordt bewaard als bewijsstuk.

Het eindwerk behandelt telkens een nieuw campanologisch thema. De evaluatie gebeurt door een jury van leraars met externen. Voor een zeer gespecialiseerd onderwerp is het aangewezen dat een expert in dit domein mee evalueert. Ieder jurylid quoteert op honderd punten rekening houdend met de originaliteit en kwaliteit van de studie, de schrijfstijl en de bibliografische verwijzing, de layout en de keuze van de illustraties.

Vorig schooljaar legden 13 op 46 leerlingen geen examen af (reden onbekend).

Drie leerlingen legden geen proef af met een geldige reden. Onder de geslaagden bevonden zich vele leerlingen met een quotering rond 90% en meer.

Rapporteringspraktijk	Resultaten worden meteen mondeling meegedeeld samen met commentaar van het gespeelde. De resultaten worden ook verzameld op de overzichtelijke evaluatiefiche.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	De lessen worden op een ernstige en boeiende wijze gegeven met veel aandacht voor praktische en illustratieve voorbeelden. De sfeer is aanmoedigend en tegelijk rustig met soms een vleugje humor. Leerlingen nemen nota's in een eigen schrift.
Inbreuk(en) op regelgeving	Art. 24 §.2. van de Schoolpactwet: 2° Een leerplan eerbiedigen, dat overeenstemt met de wettelijke voorschriften of dat door de Minister van Openbaar Onderwijs is goedgekeurd.

3.1.1.3 Muziek: praktische harmonie en improvisatie

Voldoet

In de cursus worden de leerplandoelstellingen bereikt op basis van een repertoire met gedifferentieerde stilistische invalshoeken. De uitwerking van de oefeningen is sterk gericht op de eigenheid van de klankmogelijkheden van het beiaardspel. Het valt op dat er sterk ingezet wordt op creativiteit via het uitwerken van eigen bewerkingen en compositiemateriaal.

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Het vak praktische harmonie en improvisatie wordt gegeven aan de leerlingen van de middelbare graad. Evenals campanologie is het een verplicht omringingsvak binnen de opleiding. Dit schooljaar staan 19 leerlingen ingeschreven. In de hogere graad vloeit dit vak over in de twee afzonderlijke cursussen improvisatie en harmonie (deze laatste in functie van het schrijven van composities voor beiaard).
Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Verticale en horizontale samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	De leerstof van de lessen sluit aan bij een ontwikkeld leerplan praktische harmonie (improvisatie staat niet in de titel, maar is wel één van de vermelde thema's in de tekst) dat per graad de leerplandoelstellingen en de leerinhouden omvat. Dit leerplan is, evenals dat van campanologie, nog niet goedgekeurd door de minister. De bijkomende doelstellingen vanuit het artistiek pedagogisch project zijn dezelfde als deze voor de andere vakken (cfr. beiaard). De leerstof wordt aangebracht, aangevuld en uitgediept in functie van het vorderingstempo van elke individuele leerling. Inhoudelijk wordt het stijlbesef opengegoot naar alle mogelijke gebieden binnen het muziekrepertoire: van volkslied tot standards uit het Real Book. Er wordt horizontale samenhang gerealiseerd met de andere vakken doordat de toepassingen van de praktische harmonie uitgewerkt zijn in functie van het beiaardspel. Op het einde van de hogere graad dienen de kandidaten voor de eindopdracht twee eigen werken naar voor te brengen in hun recital. De steun van de omringingsvakken zoals praktische harmonie is hierbij onontbeerlijk. Uit de observaties kan afgeleid worden dat er op een gedreven en enthousiaste manier wordt les gegeven. Docenten vallen terug op een sterke persoonlijke visie waarbij de vaardigheden op een systematische wijze bijgebracht worden.
Onderwijsorganisatie <i>Groeperingsvorm</i> <i>Onderwijstijd</i>	Het vak wordt gegeven a rato van ½ u per week per leerling. Het vak wordt strikt individueel gegeven.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	Binnen deze cursus wordt verwacht dat leerlingen kennis maken met notatiesoftware (Musescore) zodat praktijkoefeningen ook kunnen genoteerd worden via laptop/PC. Er wordt gebruik gemaakt van de ter beschikking staande studieklavieren.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	Per leerjaar vermeldt het leerplan de verwachtingen. Voor het eerste jaar komt dit neer op twee begeleidingen voor de beiaard en/of piano (minstens één uitgeschreven). In het tweede jaar komt de opdracht neer op twee volksliederen met variaties. In het derde jaar stellen de leerlingen een programma voor bestaande uit een volkslied met variaties op de beiaard (uitgeschreven), een transcriptie van een muziekwerk (piano, gitaar enz...) voor beiaard (uitgeschreven) en een jazz standard aan de piano (niet uitgeschreven). Hieruit kiest de leerling er twee om uit te voeren op de proef. Uit nazicht van de puntenquoteringen blijken deze vrij congruent te lopen met deze die behaald worden op de examens beiaard. Het valt op dat bij de ene leerling het beiaardspel sterker scoort en bij een andere de vaardigheid in praktische harmonie. De punten zijn uiteenlopend zodat ze als realistisch kunnen beschouwd worden. Zoals in de andere vakken zijn meer gedetailleerde verwijzingen naar lesthematische ontwikkelingen minder sterk in evaluatiecriteria geformuleerd.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	De lessen worden op een gedreven wijze gegeven. Er is veel aandacht om binnen een prikkelende en intelligente stijl de leerlingen te boeien.
Inbreuk(en) op regelgeving	Art. 24 §.2. van de Schoolpactwet: 2° Een leerplan eerbiedigen, dat overeenstemt met de wettelijke voorschriften of dat door de Minister van Openbaar Onderwijs is goedgekeurd

3.1.1.4 Muziek: samenzang en handbellenkoor

Voldoet

Zowel voor het onderdeel samenzang als handbellenkoor worden de leerplandoelstellingen bereikt. Binnen de diversiteit van de groepen wordt voldoende rekening gehouden met de individuele noden van elke leerling. Leerlingen dienen geen examen af te leggen maar worden wel jaarlijks op een grondige wijze geëvalueerd.

Outputgegevens <i>Leerprestaties</i> <i>Outcomes</i> <i>Vervolgonderwijs</i> <i>Tevredenheid</i>	Het vak wordt gevolgd in de lagere en middelbare graad en behoort tot het vaste deel van het curriculum voor elke leerling. Het is een collectieve cursus waar in de beide graden één lesuur per groep voor uitgetrokken wordt. De doorstroming in dit vak loopt parallel met de andere plichtvakken. Hiervoor verwijzen we naar de informatie onder het vak beiaard (zie hoger).
---	--

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Referentiekader</i> <i>Planning</i> <i>Verticale en horizontale</i> <i>samenhang</i> <i>Klasmanagement</i> <i>Actief en constructief leren</i>	Het voorgelegde, niet goedgekeurde leerplan, is erg beknopt, maar dat geldt voor het officiële leerplan samenzang in academies ook. Het moet ondersteuning geven aan de ontwikkeling van het inwendig gehoor en bevat daardoor een sterk vocaal element. Het leerplan geeft de macrolijnen aan via concrete doelstellingen: lezen, intoneren, eenstemmig en meerstemmig zingen. Voor de handbellen: timing, ritmiek, luisteren en herkennen van melodielijnen, motoriek en ensemblespel. Er wordt verwezen naar interessante literatuur. Soms wordt in de cursus handbellen ook gebruik gemaakt van de zgn. handchimes. Het deel samenzang wordt afzonderlijk ingericht omdat niet elke leerling behoefte heeft aan participatie in het handbellenkoor. De leerlingen zitten op stoelen rond de piano. Aandacht wordt besteed aan houding, ademhaling en intonatie. Overeenkomstig het leerplan worden verschillende technieken zoals het unisoos en canonisch zingen toegepast. Er worden liederen uit verschillende culturen en in verschillende talen gezongen. Aan de ontwikkeling van vocaal-technische aspecten kan in het leerplan intenser aandacht besteed worden (vb. middenrifsteun, stemplaatsing... e.d.m.). De vastgestelde resultaten bij lesbezoek voldoen. De cursus wordt gegeven door een gespecialiseerde vocaliste wat, in deze specifieke situatie van zeer uiteenlopende input van leerlingen, sterk bijdraagt tot een goed klasmanagement.
Onderwijsorganisatie <i>Groeperingsvorm</i> <i>Onderwijstijd</i>	Aan samenzang wordt een halfuur lestijd in groep besteed. De groepssamenstelling is afhankelijk van wat optimaal geschikt is voor aansluiting bij andere cursussen. Er zijn drie groepen, één van zes leerlingen, één van ongeveer 15 leerlingen, en een derde van ongeveer 5 leerlingen. Bij de kinderen is er één klas, handbellenkoor. Er is ook op woensdagavond één vast handbelkoorgroep van volwassen leerlingen (circa 11 leerlingen, zonder de IP en vrije leerlingen). Handbellenkoor volwassenen omvat een uur optreden.
Uitrusting <i>Leermiddelen en ICT</i> <i>Logistiek</i>	Voor het deel samenzang staan notenleerboeken ter beschikking, er zijn ook verzamelbundels en bloemlezingen. Les wordt gegeven in lokaal 3, een groter hoeklokaal waar voortdurend passanten doorlopen wat de les verstoort. Een buffetpiano staat ter beschikking. Voor handbellen doet men voorlopig beroep op bewerkingen en recent materiaal uit de USA. Wellicht moet een pleidooi gehouden worden voor het stimuleren van eigen composities voor deze ensemblevorm.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwichtig en representatief</i> <i>Valide</i> <i>Betrouwbaar</i>	Er worden geen examens afgelegd, wel wordt een optreden verzorgd op het einde van het schooljaar. Er worden soms vrijstellingen gegeven aan koordirigenten en professionele zangers die ook beiaard spelen. Deze vrijstellingen worden niet in een portfolio ter verantwoording opgenomen. Op het einde van het jaar is er een soort syntheseverslag waar de resultaten meegegeven worden. Veel wordt besproken met de individuele personen zelf. Er is een aparte evaluatiefiche ontworpen. De directeur is niet noodzakelijk voorzitter van de jury en kan zich laten vervangen. Meestal is de directeur er wel bij.
Leerbegeleiding <i>Zorgzaam en uitdagend</i> <i>Leerlingvolgsysteem</i>	Er wordt opvallend rekening gehouden met de grote diversiteit en heterogeniteit binnen elke groep. Elke leerling wordt bekeken vanuit zijn persoonlijke invalshoek (taal, achtergrond...). Aan de piano wordt goed begeleid. Er wordt ook a capella gewerkt.
Inbreuk(en) op regelgeving	Art. 24 §.2. van de Schoolpactwet: 2° Een leerplan eerbiedigen, dat overeenstemt met de wettelijke voorschriften of dat door de Minister van Openbaar Onderwijs is goedgekeurd

3.1.2 Voldoet de academie aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De instelling spoort tekorten op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne op maar doet dat nog onvoldoende op systematische wijze voor haar filialen. Ze is hierin onvolledig. De resultaten van de controles van de filialen ontbreken en de rondgang door de preventieadviseur en externe dienst van de filialen is niet gekend. Daardoor kent de instelling de tekorten waaraan ze moet werken onvoldoende. Dat belet haar om waakzaam te zijn voor ongunstige factoren en veranderingen in de omgeving waarin wordt onderwezen en leerlingen worden begeleid.

Het verklaart waarom plannen zoals het globaal preventieplan en het jaaractieplan van de hoofdschool niet consequent inspelen op tekorten die specifiek zijn voor de filialen van de instelling. De uitwerking van het plan spreekt niet over de filialen en er is grote onduidelijkheid in de bestaande overeenkomsten rond concrete afspraken.

De planning maakt geen gewag van maatregelen die, in afwachting van een oplossing ten gronde, de situatie minimaal verbeteren en/of aantonen dat de instelling voor haar filialen proactief handelt. Dat laat zich voelen in de feitelijke situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Voor de hoofdschool kan de instelling via documenten aantonen dat er voldoende opvolging is inzake het beleid rond bewoonbaarheid, veiligheid en gezondheid en hygiëne. Er konden weliswaar geen documenten voorgelegd worden zoals controles en adviezen van interne en externe controlediensten, over mogelijke tekorten opgemerkt op het vlak van bewoonbaarheid en veiligheid en gezondheid en hygiëne in de filialen.

De onderwijsinspectie bezocht tijdens de doorlichting verschillende locaties van de leer- en werkomgeving van de instelling, waaronder twee filialen, meer bepaald in Leuven en Peer. Tijdens het bezoek ter plaatse valt op dat de locatie in Leuven ongeschikt/oncomfortabel is voor de organisatie van onderwijs en begeleiding. De situatie in het filiaal Peer en in de hoofdschool in Mechelen is gunstig.

De instelling krijgt een beperkt gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne. Omwille van de opsporing van tekorten in de hoofdschool en de gunstige verbetering ervan, vertrouwt de onderwijsinspectie erop dat het vereiste beleidsvoerend vermogen aanwezig is om dit ook in de filialen toe te passen. Wanneer de instelling de kwaliteit van haar bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne in haar filialen dus consequenter bewaakt, daadkrachtiger tekorten beheerst en verbeteracties uitvoert, is het mogelijk deze verbetering op eigen kracht vorm te geven.

4 BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Onderwijsorganisatie

- Doelgerichtheid** De organisatie van de beiaardschool wordt bepaald door het “Besluit van de Vlaamse Regering houdende de organisatie en de financiering van de Koninklijke Beiaardschool Jef Denyn in Mechelen” van 10 juni 2005, gewijzigd 02/01/2015. Dit besluit legt in hoofdstuk II de structuur vast, het minimumlessenrooster, de vakken en het getuigschrift. Het besluit komt tegemoet aan een aantal specifieke noden die afwijken van deze van andere instellingen in het deeltijds kunstonderwijs (academies-conservatoria). Omwille van het hooggespecialiseerde niveau en de grote belangstelling vanuit internationale hoek wordt aan buitenlandse studenten de mogelijkheid geboden de opleiding te volgen in intensieve lessenspakketten van minimaal 200 jaarlijkse lestijden en dit binnen een kortere termijn dan het lineaire traject van een volledig schooljaar. Het vakkenpakket is op maat gesneden van de beiaardopleiding en een minimumlessenrooster met een lagere, middelbare en hogere graad biedt voldoende ruimte om de verschillende doorstroomniveaus te garanderen. Tegelijk sluit de regelgeving de instroom van jonge leerlingen niet uit. Zij kunnen aanvangen vanaf de lagere graad. Meestal volgen zij dan in het laatste jaar een zogenaamd plus-jaar (L4+).
- Ondersteuning** De beiaardschool kan deze organisatiestructuur uitwerken via een plichtsbewust en soepel administratief beheer. Door verdere concretisering en invulling van deze regelgeving wordt de organisatie van de school transparanter en duidelijker. Dit valt ook op in de samenvattende lijst met het curriculum van de leerlingen. Het besluit laat ook openheid voor invulling van de beiaardopleiding naar de verschillende instroomprofielen van geïnteresseerden: kinderen, volwassenen met vooropleidingen, al opgeleide professionele musici, reeds elders afgestudeerde beiaardiers. Tegelijk moeten we vaststellen dat het vorkstelsel van minimum en maximumcontingentering als een soort “ijzeren kooi” werkt vanaf het ogenblik dat men een meer dynamische expansie (bv. vanuit jongereninteresses) wil promoten. Er is een halftijdse administratieve medewerkster. De taakomschrijving is veelvuldig: onthaal, praktische zaken (aankopen), toezicht, leerlingendatabank, ontvangen/beantwoorden van telefoon... . Dit vereist een sterk vermogen tot multitasking. Echter, de school ontvangt hier vanuit de subsidiëring geen uren voor. De inrichtende macht treedt bij maar de té beperkte omkadering maakt dat ook vaak de directie moet inspringen voor het louter administratief beheer. Op dit gebied bevindt de school zich in een erg kwetsbare positie. Het administratief diensthoofd behartigt vooral de overkoepelende aspecten en het personeelsbeheer van de drie Mechelse kunstschoolen waartoe ook de beiaardschool behoort.

Doeltreffendheid	Het besluit beschermt enerzijds de beiaardschool in haar zelfstandig bestaan, anderzijds wordt ze geconfronteerd met een ingebouwde leerlingenstop. Vooral bij het nastreven van een hogere rekrutering en het ambiëren van een toenemende belangstelling, speelt dit in het nadeel van de school. Elke leerling méér, verkleint het pedagogisch comfort en legt een hypotheek op de kwaliteit. Elke leerling méér moet immers binnen hetzelfde lesurenpakket opgevangen worden. De beiaardschool steekt hier schril af tegen wat voor kinderen en jongeren gangbaar is in andere onderwijsniveaus, ook in het deeltijds kunstonderwijs (zie ook onder ontwikkeling). Hierdoor kan de school evenmin beantwoorden aan de eis in het besluit die stelt dat leerlingen in de lagere graad 4,5 lesuren, in de middelbare 5 en in de hogere graad 6 lesuren zou moeten volgen. Momenteel bestaat er al een klassikale opvang van leerlingen in de vakken campanologie en samenzang & handbellenkoor. Maar andere vakken vragen een meer individuele benadering zodat dit neerkomt op lestijden van ½ of 1 uur (beiaard, praktische harmonie, harmonie en compositie...). De groepsgericht-individuele aanpak kan slechts in beperkte mate gerealiseerd worden omdat de culturele achtergronden en uiteenlopende beginsituaties de mogelijkheid van deze werkvorm bemoeilijken. Dit betekent niet dat de school geen blijvende inspanningen zou moeten leveren om, waar mogelijk, het pedagogisch voordeel van de organisatie van individueel-gerichte lessen in kleinere groepjes uit te diepen. Het afbouwen van een curriculumpakket zoals nu minimaal aanwezig voor de verschillende graden, door een tekort aan pedagogisch comfort is evenwel artistiek en pedagogisch sterk af te raden.
Ontwikkeling	Het valt dus op dat de strakke organisatorische dwang binnen het besluit zowel de evolutie als de dynamiek op het vlak van groeipotentieel afremt. Dit is jammer want daardoor komt een erg ontmoedigend element aan de oppervlakte: ondernemingszin met gunstig resultaat wordt afgestraft. Met het huidige leerlingenquotum bevindt de beiaardschool zich dus aan het plafond van haar ontwikkelingsmogelijkheden. Dit druist in tegen het gelijkheidsbeginsel want in een "gewone" landelijke academie waar het instrument beiaard ingericht wordt, bestaat de mogelijkheid tot een quasi onbeperkte instroom van leerlingen. Het remt ook het aanleggen af van een stevige onderbouw die jeugd en jongeren mee betreft in het doorgeven van de beiaardcultuur naar volgende generaties. Aan dit draagvlak kan door deze regeling onvoldoende gewerkt worden.
Inbreuk(en) op regelgeving	Besluit v/d Vl. Reg. 10/06/2005: Afdeling II: -Minimumlessenrooster - Art. 3. "Het minimale aantal wekelijkse lestijden dat in de Beiaardschool moet worden georganiseerd bedraagt: ..."

4.2 Onderwijsaanbod

- Doelgerichtheid** Het aanbod van de beiaardschool staat duidelijk geformuleerd in het besluit. Zeven vakken kunnen/mogen ingericht worden: instrument beiaard, theorie en techniek van de beiaard, instrument piano-beiaard, samenzang, campanologie, praktische harmonie en improvisatie, en harmonie en beiaardcompositie. Het vak beiaard wordt progressief in alle leerjaren en graden ingericht. In de lagere graad volgen leerlingen daarbij het vak piano-beiaard (-15 jarigen), het groepsvak samenzang met uitbreiding van handbellenkoor en theorie & techniek van de beiaard. De studietrajecten voor de andere graden worden analoog ingevuld. In de middelbare graad blijkt het reguliere pakket te bestaan uit beiaard, praktische harmonie, samenzang/handbellenkoor, en campanologie. In de hogere graad wordt momenteel een extra vak improvisatie voorzien dat echter niet binnen het officiële lestijdenpakket valt.
- Het is niet duidelijk omschreven welke de precieze verwachtingen zijn op het vlak van notenleerkennis (amv in het dko) en een aantal noodzakelijke vaardigheden bij instroom in de lagere graad of de vervoljaren. De regelgeving voorziet geen toelatingsproeven of intake momenten. De school kan die vrij invullen.
- Ondersteuning** De beiaardschool sluit aan bij de elders verworven competenties van de leerlingen die zich van overal en met totaal verschillende opleidingsachtergronden aanmelden. Niet alleen worden aangepaste pakketten voorzien (bvb. voor de Intensief Pakket-studenten), ook het volume vakken en dus de studie-intensiteit kunnen aangepast worden in functie van de noden. Deze leerlingen volgen dan de lessen in sessies. Er bestaan informeel vormen van gemotiveerde of geattesteerde vrijstellingen, of vormen van toelatingsproeven. Formeel zijn deze (nog) niet omschreven/vastgelegd. Wat de inhoud van het aanbod betreft heeft de beiaardschool de laatste jaren gewerkt aan het ontwikkelen van leerplannen voor de verschillende vakken. De realisatie van de leerplandoelen wordt, naast de intensieve lessenorganisatie, ondersteund door allerhande activiteiten die rond het beiaardgebeuren ingericht en aangeboden worden. Zo nemen leerlingen tijdens de doorlichting ook deel aan de dko dag, worden er bezoeken afgelegd aan verschillende steden met andere beiaarden, worden er masterclasses aangeboden en bijgewoond... . De internationale netwerking is indrukwekkend en de socio-culturele inbedding opvallend sterk. Qua interactie zet deze school de stad Mechelen ook wereldwijd op de kaart als één van de belangrijkste centra van de beiaardcultuur. We vermelden hierbij dat personeelsleden niet terugschrikken om niet-betaalde extra uren te presteren met het oog op het bereiken en handhaven van de nagestreefde kwaliteit.
- Doeltreffendheid** De aanwezige flexibiliteit maakt dat er sterk “à la tête du cliënt” kan gewerkt worden. Dit heeft een gunstig effect, onder meer op de stabiliteit van een aantal curricula. Het formuleren van de lesinhouden via leerplannen is een recent gegeven. De beiaardschool sloot aan bij een oude traditie waar vanuit partituren en methodes, met eraan gekoppeld een uit te voeren programma, zich een vanzelfsprekend leertraject ontwikkelde.
- Door een inhaalbeweging slaagde de school er op vrij korte tijd in deze lacune weg te werken. Momenteel is alleen het leerplan beiaard een officieel goedgekeurd leerplan. Dit geldt niet voor de andere vakken waarvan de leerplannen nog niet werden ingediend en goedgekeurd.

Het basisaanbod aan vakken is een vast gegeven dat een gunstig effect heeft op de algemene vorming tot beiaardier. Het effect van de geïntegreerde aanpak op het vlak van algemene muzikale vorming en de techniciteit van lezen en schrijven van muziek wordt in mindere mate systematisch opgevolgd vooral op het niveau van lagere en middelbare graden.

De enorme verschillen tussen amateur-beiaardier en professioneel bijna post-master opleiding leiden er toe dat men denkt aan mogelijkheden om bij de doorstroming in middelbare en hogere graden op te splitsen in functie van deze beide profielen. Hierbij denken sommige docenten aan de regelgeving in dko-academies studierichting Muziek, waar het onderscheid mogelijk is tussen optie samenspel en optie instrument vanaf middelbare en hogere graad. Voor de professionele uitstroom wordt ook gedacht aan het erkennen en invullen van de -voor de podiumkunsten nog niet aangewende- specialisatiegraad. Momenteel is de opleiding lineair en bestaat deze differentiatie dus niet.

Ontwikkeling Op het vlak van onderwijsaanbod dienen zich, na tien jaar invoeren van het besluit, verdere ontwikkelingsperspectieven aan. Zo zou kunnen nagegaan worden in hoeverre het muziektheoretisch kader van elementair notenlezen, dictee, theorie, zang, prima vista hetzij binnen de school, hetzij in een overeenkomst met een andere school voor dko, verplicht aan de lagere graad kan verbonden worden en/of beter gestructureerd binnen het aanbod (het is niet duidelijk of er een intakeproef plaatsvindt die de verschillende, reeds verworven capaciteiten min of meer exact opmeet). Het samenspel behoort momenteel nog niet tot het curriculum van de beiaardopleiding. Hier dienen zich evenzeer nog perspectieven aan. Er is noodzaak om een versteviging te genereren van de torentraditie. ICT coördinatie is ook een mankement binnen het opleidingsaanbod. Dit geldt ook voor het aspect pedagogische coördinatie die momenteel uitsluitend op basis van vrijwilligheid en goodwill gestoeld is.

4.3 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De beiaardschool heeft haar werkwijze rond evalueren uitgeschreven in een zgn. "Evaluatiereglement". De visie van evalueren is voornamelijk resultaats- en productgericht. Deze opvatting is niet meteen in een tekst opgenomen maar wordt weerspiegeld in een gesprek met de directeur. De programma's die de leerlingen te verwerken krijgen binnen de verschillende vakgebieden leiden tot een breed muzikaal profiel van de beiaardier. Hij ontwikkelt niet alleen vaardigheden in het beiaardspel maar kan deze ook toepassen op creatieve wijze via improvisatie en eigen composities. De geïntegreerde samenhang met andere leerinhouden, met analytisch en historisch inzicht, verzekert dat bij evaluatie de totaliteit van de artistieke persoonlijkheid vanzelfsprekend verrekend wordt. In mindere mate blijkt het aspect "procesevaluatie" bestudeerd en bevinden zich daar nog pedagogische uitdagingen, vooral op het vlak van leerlingvolgsysteem.

- Ondersteuning** Het evaluatiereglement geeft per vak aan welke de verschillende programma's zijn die door de leerlingen moeten gerealiseerd worden. Het reglement gaat uit van een vakgerichte visie waarbij het persoonlijkheidsvormend aspect weinig of niet geformuleerd wordt hoewel het artistiek pedagogisch project wel duidelijk naar die brede vorming verwijst. Er zijn documenten ontworpen zoals evaluatiefiche, halfjaarlijkse examenformulieren, rapporten... die cijfermatig en in algemene schets de appreciaties weergeven, maar beperkt en minder nauwkeurig verwijzen naar concrete leerplandoelstellingen. De beoordeling van werken geschiedt voor de meeste vakken door de instelling en haar leerkrachten. Voor het examen beiaard en de verdediging van de thesis campanologie in het laureatenjaar hogere drie, wordt beroep gedaan op een externe deskundige.
- Doeltreffendheid** In de praktijk blijkt dat de kleinschaligheid van de instelling een groot voordeel oplevert omdat dit de communicatie sterk bevordert. Leerkrachten én directie (die zelf ook nog les geeft) hebben regelmatig contact over de leer- en studieproblematiek van de leerlingen/studenten welke op de voet en nauwkeurig bijgehouden wordt. De puntenquoteringen die gevolgd worden, liggen in de lijn van deze in het traditioneel deeltijds kunstonderwijs. Punten worden gegeven op prestaties waarbij zowel rekening gehouden wordt met engagement en inzet van de leerlingen als op het product dat men neerzet.
- Ontwikkeling** Binnen de beiaardschool is het competentiegericht evalueren nog niet aan bod gekomen. Gezien er nog maar pas leerplannen ontworpen zijn en de implementatie ervan op onderwijskundig vlak nog volop aan gang is, zal dit pas in een latere fase kunnen bestudeerd en eventueel in toepassing gebracht worden. De beiaardschool staat zeker open voor externe feedback en ontwikkelingen wat deze materie betreft.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de academie levert volgende vaststellingen op.

- Leiderschap** De stad Mechelen is de erkende inrichtende macht van de beiaardschool en wordt vertegenwoordigd door de schepen van Cultuur waaronder ook het kunstonderwijs sorteert. De werking van de beiaardschool berust op een portefeuillesysteem met afgebakend lestijdenpakket. Voor het ambt van directeur wordt volgens het besluit "slechts" vijf uur voorzien. Dit is erg weinig zodat de (artistiek-pedagogisch) directeur aanvullend ook les geeft. Als co-directie vormt het diensthoofd kunstonderwijs van de stad Mechelen een tweede luik binnen het leiderschap van de school. Deze functie werd door het schoolbestuur als een aanvullende en belangrijk ondersteunende factor aan het kunstonderwijs toegevoegd. Het systeem werkt exemplarisch in het kader van een gedeeld leiderschap binnen de stedelijke scholengroep kunstonderwijs. Op een aantal afgesproken terreinen zal het diensthoofd mee bepaalde verantwoordelijkheden op zich nemen. Het beleid wordt mee ondersteund door een betrokken administratie en door de filiaalverantwoordelijken. Zij maken samen deel uit van een krachtig schoolteam. Het leiderschap kan omschreven worden als democratisch en participatief binnen een sterke overlegcultuur. De directie maakt ook deel uit van verschillende overlegorganen, zowel binnen het participierend kunstonderwijs als naar verschillende organisaties rond de bevordering van de beiaardcultuur. Op vlak van leiderschapsstijl treedt vooral het dialogerende en gidsende karakter naar voor, zonder evenwel afbreuk te doen aan de kracht van het beslissingsniveau.
- Visieontwikkeling** De Koninklijke beiaardschool heeft een sterke en inspirerende artistiek-pedagogische visie uitgeschreven binnen haar artistiek pedagogisch project (APP). De eigenheid van de leerling wordt hierin als het uitgangspunt omschreven en als sleutelfiguur aangeduid binnen de artistiek-pedagogische werking van de instelling. Veel aandacht wordt besteed aan de interne en externe communicatie. De visie omschrijft ook de rol van de beiaardschool als bewaker van erfgoed, als open school, als internationale ontmoetingsplaats, als medespeler in het brede veld van de beiaardcultuur en als onderzoekscentrum. De school is ook medespeler in een masterplan met als titel "Mechelen Beiaardstad". De bedoeling is het ganse historische en actuele patrimonium te updaten en volgens een systematisch tijdsplan te onderhouden en te restaureren.
- Besluitvorming** Belangrijke beslissingen worden genomen op het directieniveau. Door de regelmatige aanwezigheid van de verschillende medewerkers gebeurt dit vaak na overleg en via terugkoppeling naar de betrokken diensten en partijen. Ook het beperkte aantal docenten bevordert de communicatie. Officiële documenten rond personeelsgebonden materies en schoolafspraken, zoals goedkeuring lessenrooster... komen in een afzonderlijk voor kunstonderwijs aangeduid overlegcomité aan bod. Pedagogische beslissingen geschieden na consultatie en in dialoog met betrokken docenten en leerlingen/studenten.

Kwaliteitszorg Kwaliteit staat hoog in het vaandel van de koninklijke beiaardschool. Het is overigens dit "kwaliteitslabel" dat haar een unieke positie heeft bezorgd, niet alleen landelijk maar vooral ook internationaal. Afgestudeerde beiaardiers uit de USA, Rusland, Australië... zakken af naar deze school om zich te verfijnen en te specialiseren in de literatuur en dit in wisselwerking met en onder de begeleiding van Vlaamse topbeiaardiers.

Er zijn vele, samenhangende componenten die de kwaliteitszorg illustreren. Voorop staat het indrukwekkend instrumentaal en beiaardpatrimonium. Er is de uitgebreide bibliotheek met een bijna ontroerend historisch kapitaal aan manuscripten en partituren (waarvan de meest kwetsbare in het Stedelijk Archief zijn ondergebracht maar nog steeds raadpleegbaar gesteld voor specialisten). Er is de beiaardcollectie die ook nauw gelieerd is aan de school.

Maar vooral de inspirerende werking vanuit een authenticiteit, een enthousiasme en een gedreven passie voor het beiaardspel, werkt aanstekelijk op het uitzonderlijk breed doelpubliek.

Ontwikkelingsperspectieven situeren zich op het vlak van pedagogische evoluties. Door haar positie "op eenzame hoogte" heeft deze kleine school zich ook lange tijd in een zeker isolement bevonden en dit ook wat gekoesterd. Toch valt op hoe sterk de pedagogische gevoeligheid binnen de instelling leeft.

Er is een permanente alertheid en intens streven om de samenhang tussen deze componenten te bevorderen. Dat de laatste jaren ook kinderen en jeugd rond de beiaardontwikkeling betrokken worden en dat de school ook letterlijk neerdaalt naar het publiek via handbellenspel, kinderkoor en mobiele concertbeiaard, is meer dan een symbolische geste binnen het maatschappelijk weefsel waar de school zich verzekerd weet van een duurzaam draagvlak.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE

6.1 Wat doet de academie goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor de focusvakken instrument beiaard, campanologie, praktische harmonie en improvisatie, en samenzang.
- De ontwikkeling van leerplannen voor al de vakken in de school.
- De uitbreiding van het didactisch-artistiek instrumentarium met een mobiele concertbeiaard die zal bijdragen tot het goed realiseren van de leerplandoelen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De invulling en soepele aanpassing van het onderwijsaanbod in functie van de zeer verscheiden doelgroep.
- De vlotte organisatie die kwaliteitsbevorderend werkt ten gunste van intensief pakket leerlingen.
- Het degelijk peilen naar en opvolgen van het bereikte muzikale en technische niveau op het vlak van evaluatie van leerlingen.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het gedeelde leiderschap dat ondersteunend en gidsend werkt met veel respect voor de autonome kwaliteiten van elke leraar en leerling.
- De breed uitgewerkte visie waarin zowel kind, jongere en volwassen leerling als amateur en hoogstaand professioneel beiaardier een gepaste plaats krijgen.
- De aandacht voor de socio-culturele inbedding van de school en de relatie met het overige stedelijk kunstonderwijs.
- De open en realistische blik op stad en wereld geflankeerd met een grote gedrevenheid en overtuigende dynamiek.
- De gedragen besluitvorming die democratisch en via overleg tot stand komt.
- De grote zin voor artistiek kwaliteitsstreven tot op het hoogste niveau van de opleiding.

6.2 Wat kan de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het verduidelijken van de leerlijn van de algemene muzikale vorming (notenleer) binnen die vakken waar de leerplannen naar deze materie verwijzen.
- Het onderhoud van het instrumentarium dat het optimaal realiseren van de leerplandoelen belemmert.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Binnen het onderwijsaanbod het herbekijken van de huidige vakkenstructuur zoals in art. 4 van het Besluit voorzien.
- Het vertalen van aspecten van de artistiek pedagogische visie naar de leerplandoelstellingen.
- Een versteviging van de werking van het secretariaat in het kader van een continuïteit van de dienstverlening op het vlak van onderwijsorganisatie.
- Het verbinden van de realisatie van bepaalde thematische leerplandoelstellingen met de evaluatiepraktijk.

Wat betreft het algemeen beleid

- Een versterking van het leiderschap door een uitbreiding en betere ondersteuning van het directieniveau.

6.3 Wat moet de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de leeromgeving verbeteren in de vestigingsplaats Leuven.

Wat betreft de regelgeving

- Art. 24 §.2. van de Schoolpactwet: 2° Een leerplan eerbiedigen, dat overeenstemt met de wettelijke voorschriften of dat door de Minister van Openbaar Onderwijs is goedgekeurd.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

BEPERKT GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid en hygiëne'.

Om deze tekorten op te volgen voert de onderwijsinspectie vanaf **05-02-2018** opnieuw een controle uit.

Door artikel 215 van het decreet van 8 mei 2009 betreffende de kwaliteit van onderwijs (zoals gewijzigd bij decreet van 23-03-2018), wijzigt vanaf 1 september 2018 het advies "beperkt gunstig" in een "gunstig advies".

Dit betekent dat de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen voortgezet wordt.

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor muziek.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Dirk ROMBAUT de inspecteur-verslaggever	Koen COSAERT de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de academie	